

νέων τῆς νύμφης εἰς μέγα συμπόσιον, εἰς δ' ὁμοίως δὲν παρευρίσκειται καὶ αὐτὴ, καὶ περὶ τὸ τέλος τοῦ γεύματος ἐκλέγουσιν ἐκ συμπώνου ἡμέραν αἰσίαν ἵνα τελεσθῆ κατ' αὐτὴν ὁ γάμος· διότι, κατὰ τὴν παραδεδομένην τάξιν, ὀλίγη μόνον ἡμέρα χωρίζουσι τὴν ἐποχὴν τῆς μνηστεύσεως ἀπὸ τῆς τοῦ γάμου. Κατὰ δὲ τὴν ἡμέραν τῆς τελετῆς ὁ μνηστὴρ ἐνδεδυμένος πλουσίως καὶ καθήμενος ἐπὶ ἵππου μεγαλοπρεπῶς ἐπίσης συνσκευασμένου, μεταβαίνει εἰς τὴν οἰκίαν τῆς μελλονύμφου, προπορευομένου φορείου ἀνθρασκεπάστου, τὸ ὁποῖον φορεῖον *νυμφικόν* καλεῖται, διότι ἐν αὐτῷ θά καθήσῃ ἡ νύμφη. Τὸ φορεῖον ἀκολουθοῦσι πολλοὶ μουσικοὶ αὐλοῦντες χαρμυσίνως, καὶ μετ' αὐτοῦ ἐρχεται ὁ γαμβρὸς ὅλος φαειροπρόσωπος καὶ περικυκλωμένος ὑπὸ τῶν συγγενῶν καὶ πλῆθος φίλων. Φθάσαντα δὲ εἰς τὴν θύραν τῆς οἰκίας οἱ γνωστοὶ τῆς μνηστῆς ὑποδέχονται αὐτὸν καὶ συνδιαλέγονται μετ' αὐτοῦ, ἐνῶ ἡ νέα ὅλη κεκλυμένη ἀναβάνει εἰς τὸ φορεῖον. Τὸ φορεῖον κλείεται παρευθὺς τότε, καὶ ἡ κλεῖς παραδίδεται τῷ ἀνδρὶ, τοῦ λαιποῦ μόνω κατόχῳ τῆς ἐν ἐκείνῳ κόρης. Ἐνίστη, ἐνῶ τὸ φορεῖον μετακομίζεται, ὁ μνηστὴρ ἀνυπόμονος ἀνοίγει αὐτὸ καθ' ὁδὸν ἵνα βεβαιωθῆ μὴ ἠπατήθη παρὰ τῆς προζενητριάς. Καὶ ἂν νομισθῆ ὅτι ἠπατήθη, ἀποπέμπει μετ' ὀργῆς τὸ φορεῖον πρὸς τοὺς γονεῖς τῆς νέας, καὶ ὁ γάμος διαλύεται· ἀλλὰ τοιοῦτο προνόμιον δὲν ἔχει καὶ ἡ ταλαίπωρος νέα. Ἡ συνοδεία λοιπὸν διευθύνεται πρὸς τὴν οἰκίαν τοῦ νέου, ὅπου ἐλθόντες πεζεύουσι πάντες, καὶ παρουσιάζουσι τὰς ὑποκλίσεις τῶν πρὸς τοὺς γονεῖς τοῦ γαμβροῦ, ἐνῶ ἡ μνηστὴ ὑπόσχεται αὐτοῖς ἀγάπην καὶ ὑπακοήν. Μετὰ ταῦτα μεταβαίνουσιν εἰς τὴν αἴθουσαν τῶν προγόνων ὅπου ἡ νύμφη κλίνει εὐλαβῶς γένυ, καὶ ἐκεῖθεν ἐρχονται εἰς τὸν νυμφικὸν θάλαμον ἐν ᾧ τελεῖται ἡ τελετὴ τοῦ ποτηρίου ὡς ἐφεξῆς· εἰς τῶν συγγενῶν τοῦ νέου προσφέρει αὐτῷ ποτήριον πλῆρες οἴνου· οὗτος δὲ βάπτει τὰ χεῖλη ἐν αὐτῷ, καὶ ἀποκαλύπτων κατὰ πρῶτον τότε τὴν νύμφην, δίδει αὐτῇ τὸ ποτήριον. Ἀψοῦσα δὲ ἡ νέα πίνει ὡσαύτως, καὶ τὸ ἀποδίδει εἰς τὸν σύζυγόν της, ὅστις ῥίπτων αὐτὸ ἀμέσως κατὰ γῆς τὸ συντρίβει, σημαίνων διὰ τούτου ὅτι οὐδεὶς θέλει πίνει ἀπὸ τοῦ ποτηρίου τὸ ὁποῖον ἤνωσεν αὐτοῦς. Τὴν τελετὴν ταύτην διαδέχεται ἐπὶ τέλος μεγαλοπρεπὲς συμπόσιον.

Ὁ γάμος ὁμοίως ἔχει καὶ διαζύγιον· καὶ κατ' ἀρχὰς μὲν ὅτε ἡ διάζευξις ἐγένετο δεκτὴ παρὰ τοῦ νόμου, πολλαὶ συνέδησαν κατὰ χρέαις· ἀλλὰ σήμερον σπανίως τὰ δικαστήρια παραδέχονται τοιαύτας αἰτήσεις.

Ἐπάρχει δὲ δύο εἰδῶν διαζύγιον· ἐκούσιον καὶ νόμιμον.

Καὶ τὸ μὲν ἐκούσιον εἶναι ἀπαράλλακτον ὡς τὸ ἡμέτερον, τὸ κατ' ἀμοιβαίαν συνκίνεσιν γινόμενον, τὸ δὲ ἄλλο, τὸ νόμιμον, γίνεται ἕνεκα ἐνὸς τῶν ἑπτὰ τούτων ἀμαρτημάτων·

1. Στερώσεως.
2. Καταφρονήσεως πρὸς τοὺς γονεῖς τοῦ ἀνδρός.

3. Φιλοκατηγορίας.

4. Ἀκολασίας.

5. Φιλοκλοποσύνης.

6. Ζηλοτυπίας καὶ

7. Νοσηρᾶς καταστάσεως.

Ἡλὴν δὲ μίᾳς καὶ μόνης περιπτώσεως, τῆς περιπτώσεως τῆς ἀκολασίας, ὅτε τὸ δημόσιον καταδικάζει ἐξ ἐπαγγέλματος τὸν ἐνοχον, τιμωροῦν ἐνίοτε καὶ αὐτὸν τὸν σύζυγον διὰ τὴν ἀγνοίαν ἢ τὴν συγκρατήσασίν του, καθ' ὅλας τὰς λοιπὰς ὁ ἀνὴρ εἶναι κύριος νὰ ζητήσῃ ἢ οὐ τὸ διαζύγιον. Φαίνεται δὲ ὅτι καὶ τοῦ ἀμαρτήματος ἀποδειχθέντος δὲν γίνεται πάντοτε δεκτὴ ἡ αἴτησις· διότι ἰδοὺ τί ἀνκρινώσκωμεν ἐν τῷ κώδικι· α Δεδόσθη ὅτι ὑπέπεσεν ἡ γυνὴ εἰς ἐν τῶν ἑπτὰ ἀμαρτημάτων· τὸ διαζύγιον ὁμοίως δὲν δίδεται ἐὰν αὐτὴ ἐπενθηρόρησε τρία κατὰ συνέχειαν ἔτη χάριν τῶν γονέων τοῦ συζύγου αὐτῆς, ἢ ἐὰν ἡ οἰκογένεια τούτου, πρὶν ἀπορος καὶ πτωχὴ, ἐγένετο πλουσία καὶ ἰσχυρά, ἢ ἐὰν ἡ γυνὴ δὲν ἔχη γονεῖς ἵνα παραλάβωσιν αὐτήν· ὁ σύζυγος ὅστις τούτων οὕτως ἐχόντων ζητεῖ διαζύγιον, τιμωρεῖται ἐπανορθωτικῶς. Μόνη ἡ ἀπιστία τιμωρεῖται ἀμεταθέτως διὰ διαζυγίου. » Σημειωτέον δὲ ὅτι ὁ νόμος ὁμιλεῖ πάντοτε περὶ τῶν δικαιοματιῶν τοῦ ἀνδρός, οὐδὲν δὲ τοιοῦτον παραχωρεῖ τῇ γυναικί.

ΙΣΤΟΡΙΟΓΡΑΦΙΑ ΤΟΥ ΑΓΩΝΟΣ.

—000—

Ἐνῶ λόγος πολὺς γίνεται σήμερον περὶ ἀκριβοῦς καὶ ἀπαθοῦς ἱστοριογραφίας τοῦ ἡμετέρου ἀγῶνος, καὶ ἤδη ἕτερος δημοσιογραφικὸς ἀγὼν τὸν στρατιωτικὸν ἐκείνον διαδέχεται πρὸς ἐξ ακρίβωσιν πραγμάτων, χαρακτήρων, ἰδεῶν καὶ προσημάτων φιλονεικουμένων, τὸ καθ' ἡμᾶς, ἐλασινολογοῦμεν τὸ δυστύχημα τῆς ἐποχῆς μας, ὅτι καταδεδικασμένοι ὄντες εἰς ἀπορίαν σχεδὸν πανταλῆ τῶν ἐπισήμων ἐγγράφων, τῶν ἀλληλογραφικῶν, τῶν προσωπικῶν ἀπομνημονευμάτων ἱστορικῆς περιόδου, λίαν ἀφ' ἐαυτῆς ἀτάκτου καὶ συγκεχυμένης, νῦν μὲν ἐπαινοῦμεν ἀνδράς, ὧν τὰ κατορθώματα δύναται ποτε τὸ φῶς τῆς ἀληθείας ἄλλως πῶς νὰ παραστήσῃ, νῦν δὲ καταδικάζομεν βίους καὶ πολιτείας, ὧν τὴν ἀπολογίαν ὁ τύπος εἰτέτι δὲν παρέδωκεν εἰς τὸ ἀδέκαστον τῆς δημοσιότητος κριτήριον. Ἀποβιοῦσιν εἰς κατόπιν τοῦ ἄλλου οἱ ἐπιζήσαντες εἰς τὴν ἐπανάστασιν ὀπλαρχηγοὶ, ἕκαστος μεθ' ἐαυτοῦ φέρων εἰς τὸν τάφον τὸ μυστήριον τῆς συνεργίας του, καὶ πρὸς ἀμοιβὴν τῆς ἐαυτοῦ θυσίας μὴ ἀπολαμβάνων παρ' ἡμῶν ἢ ῥητορικὰς τινας φράσεις ἐπιταφίους, δάφνης τὰς ὁποίας ἀφειδῶς ἐπ' αὐτοῦ σκροπίζομεν, ὡς εὐώνους, καὶ οὐ παντὸς ἀξίας. Ἀπῆλθον ἤδη τῶν ὀπλαρχηγῶν οἱ κρείττους· ὁ λίθος ἐπλάκωσε τῶν μὲν τὸ μνημα, τῶν δὲ καὶ τὴν μνήμην ἐνταυτῷ. Ἡ

ἐποχὴ τῆς ἱστορίας ἤρξατο, ἡ ὥρα κρίσεως ἐγγίζει. Ἀλλὰ ποῦ θέλομεν πορισθῆ τὰ τῆς δίκης ἔγγραφα; ποῦ τὰ ἀρχεῖα, ποῦ τὰ ἐπίσημα ἢ καὶ ἰδιαιτέρως ὑπομνήματα, ἐπὶ τῆ βάσει τῶν ὁποίων ὁ ἱστορικὸς θέλει στηρίξει ἀναμνηστικῶς τε καὶ σταθερῶς τὰς περὶ προσώπων κρίσεις του; Αἱ πλείσται τῶν ἀλλογραφικῶν τοῦ καιροῦ ἐκείνου ἢ ἀπωλέσθησαν, ἢ διακείμεναι ἀνέκδοτοι καὶ πάντα ἀγνωστοὶ πρὸς τοὺς ἐπιχειρήσαντας τῆς ἐπαναστάσεως τὴν ἱστορίαν. Πολύτιμοι σημειώσεις ἰδιόγραφοι, ἐπιστολαὶ πολλοῦ λόγου ἀξίαι, ἀναφοραὶ δυνάμειν νὰ διασαφίσωσι τὴν τοπογραφίαν ἢ τὰς λεπτομερεῖας μάχης τινος, διατάγματα συνελεύσεων καὶ κυβερνητικῶν ἐπιτροπῶν, ἀπκνήσεις καὶ ἀνταπαντήσεις στρατηγῶν, ταῦτα καὶ ἄλλα παρόμοια ἔγγραφα, ἀπολύτως ἀναγκαῖα πρὸς τὴν ὀρθὴν ἐκτίμησιν τοῦ τε ἀγῶνος καὶ τῶν ἀγωνισθέντων ἀμα, ἀπομένουσιν εἰς χεῖρας ἰδιωτῶν, ἀγνωστα μὲν πρὸς τὸν ἱστορικὸν καὶ τὸν κριτικὸν, τρέχοντα δὲ καὶ τὸν ἔσχατον τῆς ἀπωλείας κίνδυνον. Πόσα τῶν τοιούτων ἱστορικῶν μνημείων δὲν ἐρθεῖεν ἤδη ἢ ἀμέλεια κληρονόμων, δὲν κατηνάλωσαν αἱ πυρκαϊαί, δὲν διεσκέδασαν εἰς τὴν ἀλλοδαπὴν αἱ μεταναστεύσεις! Ἡδὲ κυβερνήσις πατρικὴ καὶ φιλότιμος περὶ πολλοῦ ποιεῖται τὴν ἀποταμίευσιν θησαυρῶν τοιούτων, καὶ ἀδρῆ δαπάνη περισυνάγει τὰ νεκρῆσαντα λείψανα τῶν ἀργείων τῆς.

Μία τῶν πολυτιμοτέρων τοιούτου εἴδους ἀνεκδότων συλλογῶν εἶναι καὶ ἡ τοῦ μακαρίτου Ὀδυσσεῦς Ἀνδρουτῆ, ἡγίς, χάριτι θεῖα, ἀκερῆς σώζεται εἰς τὰς χεῖρας ἐνὸς τῶν συγγενῶν του (*), τὸ φῶς τῆς δημοσιότητος περιμένουσα. Σύγκειται ἐκ 200 ἐγγράφων περίπου, ὡς εἶδομεν, τὸ πλεῖστον μέρος ἐπισήμων, καὶ διὰ σφραγίδων κυβερνητικῶν ἐσφραγισμένων, ἐξ ὧν πολλὰ τε καὶ σπουδαιότατα βέλει ποτὲ διδαχθῆ ὁ μέλλον τῆς Ἐπαναστάσεως ἱστοριογράφος οὐ μόνον περὶ τῆς διαγωγῆς τοῦ ἡρώος, καὶ τῆς διαγωγῆς τῶν κυριωτέρων συναγωνιστῶν του, ἀλλὰ προσέτι καὶ περὶ τῆς πολιτικῆς διαχειρίσεως τῶν τότε κυβερνησάντων τὰς τύχας τοῦ γένους μας. Παρεκτός δὲ τῶν ἐγγράφων αὐτῶν συμπεριλαμβάνονται καὶ ἰδιόγραφοι ἢ ἐνυπόγραφοι ἐπιστολαὶ πάντων σχεδὸν τῶν στρατιωτικῶν καὶ πολιτικῶν ἀρχηγῶν τοῦ ἀγῶνος, τοῦ Καραϊσκάκη, τοῦ Ὑψηλάντου, τοῦ Κωλέττου, τοῦ Μαυροκαρδάτου, τοῦ Κοντουριώτου, τοῦ Κίττου Τζοβέλλα, τοῦ Ζαΐμη, τοῦ Νικηταροῦ, τοῦ Γκούρα, τοῦ Γενναίου Κολοκοτρώνη, τοῦ Μαυρομιχάλη, τῶν προστώτων τῶν τριῶν νήσων καὶ ἄλλων πολλῶν, ὧν περιττὴ ἐνταῦθα ἢ ἀπαρίθμησις. Καὶ αἱ μὲν τῶν ἐπισήμων ἐπιστολῶν διακριθεῖσιν ἀρτίως σκοτεινὰ τινὰ χωρὶς τῶν τότε διαπραχθέντων, καὶ τὰ περὶ Ὀδυσσεῦς διαθρυλληθέντα περὶ κωκυθῶν καὶ κεντρῶν διαψεύδουσιν! αἱ δὲ, μάλιστα αἱ εἰς ὕψος ἰδιωτικῶν συνταταγμέναι καὶ πρὸς ἰδιώτας ἀποσταλείσαι, μαρτυροῦσι τὴν εὐφυΐαν, τὴν ἐμφύτον

ἀγγίνοιν καὶ ἀξιοθώμαστον εὐστοχίαν τοῦ συντάκτου περὶ τὴν ἀλληλογραφίαν. Διεξεληθόντες τινὰς τῶν δευτέρων τούτων ἐπιστολῶν ἐθαυμάσαμεν τὸ γνήσιον, καὶ μὴ γαλλικεῖς κερυκαύμασι νενοθυμένον, ἐλληνικὸν ἐκεῖνο ἄλλας τοῦ στρατηγοῦ, τὴν εὐστομον, ἀλλὰ πικρὰν καὶ δικεραστικὴν εἰρωνεῖαν τοῦ ἕρους του, τὴν συνχίοθκσιν τῆς προσωπικῆς ἀξιοπρεπείας, δι' ἧς, οὕτως εἰπεῖν, εἰς ἀνάστημα γίγνεται ὀρθούμενος, ἀντικρούει τοὺς ἐλέγχους τῶν φθονερῶν, καὶ, ἐπὶ τέλους, τῶν ἰδεῶν τὸ ὕψος, καὶ τῶν εἰκόνων τὴν γλαφυρότητα εἰς ἀνδρα, μόλις γινώσκοντα τὰ στοιχεῖα τῆς ἀλφαβήτου, καὶ συνήθως διὰ τύπου σφραγίδος ὑπογράφοντος τὰς ἰδίας ἐπιστολάς.

Τὸ γράμμα, ὅπερ ὁ Ὀδυσσεὺς ἀπηύθυνε πρὸς τὸν μακαρίτην Ἀναστάσιον Λόντον, ὑπὸ ἡμερομηνίαν 14 Φεβρουαρίου 1824, τεκμαίρει πιστῶς τὴν εὐφυΐαν τοῦ ἀρχιστρατήγου τῆς Ἀνατολικῆς Ἑλλάδος, ἀλλὰ καὶ θαυμασίως εἰκονίζει τὸν χαρακτῆρά του. Ὡς φαίνεται, ὁ Λόντος, ἐν τινι πρὸς φίλον ἐπιστολῇ ἀπέτεινε πλαγίως ὀριμίαν τινὰς νευθεσίας πρὸς τὸν ἐν Ἀθήναις τότε διατρίβοντα Ὀδυσσεῆ. Ὁ ὑπέρμαχος τῆς ἀκροπόλεως πληροφορηθεὶς περὶ τῶν παραινέσεων τοῦ Λόντου, καὶ πνέων ἀγανάκτησιν κατὰ τοῦ φιλυπόπτου τούτου συμβούλου του, ὑπαγορεύει πρὸς τὸν γραμματέα του ἀπάντησιν ἀπολογητικὴν ἀμα καὶ ἀντιδιαβλητικὴν. Λαβόντες παρὰ τοῦ κατόχου τῆς Συλλογῆς ἀντίγραφον, δημοσιεύομεν τὴν ἐπιστολὴν αὐτὴν κατὰ γράμμα. Προτάσσομεν δὲ ταύτης ἐπιστολὴν τοῦ Βάμβρα πρὸς τὸν Ὀδυσσεῆ, καὶ ἀπάντησιν τούτου περιεργαστάτην, τῶν ὁποίων τὰ πρωτότυπα εὐρίσκονται ἐπίσης παρὰ τῆ αὐτῷ κατόχῳ, τηροῦντες καὶ τὴν αὐτὴν ὀρθογραφίαν.

Γνωστὸν, ὅτι ὁ Νεόφυτος Βάμβρας, ἐλθὼν εἰς Ἑλλάδα μετὰ τὴν ἐκρήξιν τῆς ἐπαναστάσεως, καὶ λαβὼν μέρος εἰς τὸν ἀγῶνα ὀλίγον χρόνον ἐνδιέτριψεν. Ἀπελθὼν δὲ εἰς Κεφαλληνίαν ὅπου καθίδρυσε σχολεῖον, ἐγραψεν πρὸς τὸν Ὀδυσσεῆ, τὸν Νικήτα καὶ τινὰς ἄλλους ὀπλαρχηγούς ὡς ἐφεξῆς:

—o—

«Γενναῖότατοι Καπιτάνοι, Ὀδυσσεῦ, Νικήτα,
Γκούρα καὶ Διοβουριώτη!

« Διὰ τὴν νὰ μὴν ἦμαι τῶρα κοντὰ σας, ἀν ὅχι δι' ἄλλο, τοῦλάχιστον διὰ νὰ κουβαλιῶ πέτρας, διὰ νὰ σᾶς δίδω νερόν, ἢ διὰ νὰ σφουγγίζω τοὺς ἰδρώτας τῶν ἡρωϊκῶν σας προσώπων; Ναι, ἀδελφια! Τοῦτο λέγει ἡ καρδίη μου, ὅταν σᾶς φαντάζεται ὁ νοῦς μου, ὅτι κάμνετε τὰ ταμπούρια σας, ὅτι προετοιμάζεσθε, καὶ ὅτι πολεμεῖτε ἤδη τὸν ἐχθρὸν. Τὸ πνεῦμά μου εἶναι ἀνήσυχον. Τρέμω καὶ ἀπὸ λύπην καὶ ἀπὸ θυμόν, μὴ βλέπωντας κοντὰ σας ἀρεστὰ στρατεύματα! Ἐκίνησαν, πλὴν δὲν ἤξεύρω πότε θὰ φθάσουν. Ἄχ! φθάνε μισόκαλε, καὶ φιλοσο-

(*) Τοῦ κυρίου Σπυρίδωνος Ζημηλίου.

γυρία, και πάθη μιανρά! Πόσα εμπόδια επροξένησαν! Πόσες νίκες αρπαξαν από τα χέρια των αληθινών Έλλήνων! Μ' όλον τούτο δεν απελπίζομαι. Ο ελληνικός Άρης θα θριαμβεύσει κατά των Σκυθών. Ο φθόνος θα κταισχυνηθεί· ή φιλαργυρία θα μετανοήσει· και τα μικρά πάθη θα νικηθούν. Τούτο είναι ή εύχη όλων των φιλελευθέρων Έλλήνων και Ευρωπαίων. Τούτο είναι και ή απόφασις του Θεού, του ακαταμαγήτου σωμαάρχου και βοηθού της ελευθερίας. Νικώτε λοιπόν, γενναϊότατοι άρχηγοί των Έλληνικών όπλων!

» Δεχθήτε όμως με τας πατριωτικές εύχάς και τους αδελφικούς άσπασμούς εκείνου, όστις είναι πάντοτε,

Ένθερμος πατριώτης σας

«Ν. ΒΑΜΒΑΣ.»

Έκ Κερκλληνίας, τῆ 18 Μαρτίου 1823.

—0—

Απάντησις του Όδυσσεώς προς τον Νέφουτον Βάμβαν.

α Σεβάσμιε πατριώτα.

» Είς τας άπροσδοκήτους μεταβολάς των έθνών μας παραγγέλλουν οι όπαδοί του όρθου λόγου, ότι ή μεγαλητέρα προσοχή χρειάζεται εις τους λειτουργούς της θρησκείας, εις τους νομοθέτας, και εις τους εξ επαγγέλματος, διδασκάλους της πολιτικής επιστήμης, και κυρίως της Ηθικής. Κάνεις να άρνηθῆ δὲν ήμπορεί, ότι τό αδύνατον και πτωχόν ελληνικόν έθνος εύρίσκεται εις διάστημα δύο χρόνων, όχι εις άπροσδόκητον μεταβολήν, αλλά και εις άπίστευτον επανάστασιν. Είναι δε έκτός πάσης άμφισβητήσεως, ότι εξ αίτίας της κακίστης ήθικής καταστάσεώς του ύστερείτο και εν χειρώ της τυραννίς άξίων λειτουργών της θρησκείας, και άνδρων πεπαιδευμένων εις την πολιτικήν και την Ηθικήν επιστήμην. Εάν δε και άνεόλαστανε πούποτε τις, και ως από Θεού επέμπετο εις την τυραννομένην Ελλάδα, εύκαλον ήτον οι σύμμαχοι και διδάσκαλοι των τυράννων να καταμαράνουν την προθυμίαν αυτού με παντός είδους συκοφαντίας και άπανθρώπους καταδρομάς. Το χειρότερον όμως άπόλα, ότι άφού οι δυστυχεῖς Έλληνες απέφασαν ή να άποχωρισθουν από τους Άσθεβείς, ή να γένουν θυσία εις την λύσιν του τυράννου, έράνισαν υπό διάφορα προσχήματα δουλάρια, με φρονήματα άνδραποδώδη, και έκκατέρταξαν λόγω τε και έργω τους όλίγους μείναντας υπερχριστάς του καλου εις την Γραικίαν. Έκ τούτου λοιπόν, ότι άπεκλήσαμεν με την χύσιν τόσου άθώου αίματος, και με τας κηουχίας, και άνηκούσους στερήσεις των πλέον ούσιοδων εις τους άγώνας μας, τό έχάσαμεν, και όπισθοδρομήσαμεν άτίμως, ενώ τα τρόπαιά μας

έπρεπε να έμφυχώσουν τους άπανταχού εύρισκομένους όμογενείς, και από τας αλύσσους της δουλείας να λύσουν τους πάσχοντας δημοθρόσκους.

» Τοιαύτας παρατηρήσεις να σε αναφέρω, φαίνεται περιττόν, ενώ εστάθης αυτόπτης θεωρός των τοιούτων δυστυχημάτων, και αντίμα ειλαιύσαμεν την τύχην της πατρίδος μας. Είς άλλους θέλω περιγράψει πόσα κακά πάσχομεν δια την ελλειψιν ελληνοσωτηρίων διδασκαλιών προς εσε δε λέγω, ότι ή ελληνική παιδεία ελλείψε διόλου από την αγωνιζομένην Ελλάδα. φρονήματα γενναία, και πάθη φιλελευθέρα, ποίος να τα διδάξη εις την άθλίαν νεολαίαν των Έλλήνων; Γνώσεις πολιτικής επιστήμης τις να μεταδώση εις τους άπαιδευτους και πάντα άνιδέους ήμας. Και εις ένα λόγον, τις με ήθικην διδασκαλίαν θα άνορθώση τα ήθη των πολιτών, θα έξαλείψη τα πολυχρόνια ίχνη της δουλείας μας, θα διδάξη εις την άπειρον νεολαίαν τα καθήκοντα;

» Τα ασφαλέστερα της Ελλάδος άποκτήματα είναι αι Αθήναι. Ο ζήλος και ή φρόνησις των αθηναίων πατριωτών έφοδίασαν σ'ύτας με' όσα αι περιστάσεις έσυγχώρησαν μέσα. Όθεν ιδού ή άρμοδιώτερα θέσις, συμπολίτα, να διδάξης των Έλλήνων τα τέκνα, την άρετήν, την φιλοπατρίαν, και την σοφίαν των προγόνων μας. Ιδού έθνος δυψασμένον δια να ποτίσης με των πατριωτικών σου διδασκαλιών τα νάμματα. Το ανατωλικόν μέρος της έξω Ελλάδος, παρακινήθην από τα χρέη του προς την πατρίδα, σε προσκαλεί διδάσκαλον εις τας Αθήνας, και σε προσκαλεί εξ' ονόματος των πτωχών της παιδιών να μην καταρρονήσης την πρότασιν της, αλλά να ένθυμηθῆς όσα και γράφοντας και δια στόματος εκήρυξες τρανώπατα. Ένθυμήθητι τον μέγαν Σωκράτην συκοφαντούμενον, αλλά διδάσκοντα την πατρίδα του, ποτιζόμενον με φαρμάκι, αλλά φωτίζοντα την νεολαίαν των Αθηνών. Ένθυμήθητι τον Δημοσθένην αντιπολεμούμενον από τους πονηρούς δημαγωγούς, και διδάσκοντα την πατρίδα του. Ένθυμήθητι και τον Φωκίωνα αυτόν μαρτυρόσαντα δια την αλήθειαν και σωτηρίαν των Έλλήνων εις τό κέντρον αυτής του της Πατρίδος. Ένθυμήθητι τέλος πάντων αυτόν τον διδάσκαλον της αγάπης και της ύπομονής όστις εδίδαξε τους ανθρώπους όλους εις τον Σταυρόν την αληθινήν σοφίαν, και την ελευθερίαν της Πατρίδος.

» Δούλος ούκ εστι μεζων του κυρίου αυτού, ούδε μνητής μεζων του διδασκάλου αυτού. Όσα, διδάσκαλε, με; εδίδάχξες προσωπικώς, εκείνα και σε γράφωμεν. Σε σπμειώνω όμως, ότι τό σθλίψεις έξετε εν τώ κόσμω είναι της ειαγγελικής ήθικής του Χριστού παράγγελμα, όχώριστον από τον κοινωνικόν βίον, τό όποιον και ως χριστιανός, και ως ίεριομένος, και ως διδάσκαλος καλώς γνωρίζετε. Ημεῖς κατ' ανάγκην θλιβόμεθα, και ή σεβασιμότης σου, ως όμογενής, πρέπει και να συνθλιβείσαι και να συναγωνίζεσαι μαζί ήμας. Συνθήκας να σε προβάλλω είναι και άδίκον, και άνοίκειον. Άρκεί να

σὲ εἶπω, ὅτι αἱ Ἀθηναίαι εἶναι καθέδρα τῶν πατριωτικῶν σου διδασκαλιῶν διωρισμένη, καὶ ἡμεῖς συνεργοὶ τῶν ὀρθῶν σου σκοπῶν. Τὰ Ἰωνικὰ Νησιά εἶναι πλήρη σοφῶν, ἐν εἰρήνῃ διάγοντα. Ὅθεν μήτε θλίψεις καὶ ἀγῶνας αὐτοῦ ἀπαντᾷς, μήτε οἱ ἐγκάτοικοι ἔχουν τὴν ἀνάγκην ὅπου ἡμεῖς ἔχομεν διὰ παιδείαν, εἰς τὰς παρούσας μάλιστα δεινὰς περιστάσεις. Ἡ φωνή μου εἶναι ἐπιθύμημα ὅλων τῶν ἀληθινῶν πατριωτῶν, καὶ ἐγὼ ἐπρόλαβον νὰ σὲ προσκαλέσω. Μὴν λησμονήσης, ὅτι ὅταν ἐκστρατεύσασμεν ἔξω εἰς τὴν δυστυχῆ Ἑλλάδα μαζῆ, σοῦ εἶπα πολλάκις ὅτι μὴ δυνάμενος ἐν εὐκολίᾳ διὰ τὴν ἀμάθειάν μου νὰ γνωρίζω τὰ μέσα τῶν Ἀνθρώπων, ἐσυμπέρχνα, ὅτι καθεὶς ὅστις φορεῖ Τουρκικὰ φορέματα εἶναι καὶ Περσιάνος· καὶ μόνος σου ἐμαρτύρησας ὅτι εἶναι ἀνάξιον ἀνδρός Ἕλληνας ἐλευθέρου νὰ ᾔηται φορτωμένος μὲ τυράννων φορέματα. Τὰ ἔργα ὅμως πρέπει νὰ διακρίνουν τοιοῦτους τυραννοφορημένους, καὶ ἔχει τὰ φορέματα. Ἀλλ' ὅταν συλλογίζομαι ὅτι ὁ φίλος Βάμβας, φεύγων, ὑπ' οὐδενός Πέρσου διωκόμενος, ἀπὸ τὴν Ἑλλάδα, καὶ ἀπὸ τοῦ ἀγῶνάς της, κατέφυγεν εἰς τὰς Ἰωνικὰς Νήσους, ἀπορῶ, καὶ ἔρχομαι νὰ πιστεύσω, ὅτι τῶντι εἶναι Πέρσης. Διότι, τὸ στάδιον, ὅπου ὑπὲρ τῆς χριστιανικῆς Πίστεως καὶ τῆς Ἑλληνικῆς αὐτονομίας πρέπει νὰ τριέξωμεν εἶναι οἱ τύποι ὅπου ὁ ἐχθρὸς συχναίει, καὶ γίνεται τὸ θέατρον τοῦ πολέμου. Ἐκεῖ βλέπεις τοὺς ὁμογενεῖς πεινασμένους, ψειριασμένους, πληγωμένους, αἰχμαλωτιζομένους, θυσιαζομένους ὑπὲρ τῆς Πίστεως καὶ τῆς Πατρίδος, ἐκεῖ καὶ ἡ βοήθεια τῆς δεξιᾶς σου, ἡ παρηγορία τῶν λόγων σου εἶναι ἀναγκαίαι. Τὰ δὲ Ἰωνικὰ Νησιά εἶναι καταφύγια τῶν γυναικοπαίδων, ἀστυλα τῆς Εἰρήνης καὶ ἡτυχίας. Ὅθεν, φίλε, διὰ νὰ μὲ ἐκβάλῃς ἀπὸ τοιαύτην ἀπάτην, ἀνάγκη νὰ ὑπακούσης εἰς τὴν φωνὴν τῆς πατρίδος, εἰς αὐτὴν μάλιστα τὴν ἐποχὴν, ἐνῶ ὅλοι οἱ φιλελεύθεροι λαοὶ τῆς Εὐρώπης τρέχουν πανταχόθεν νὰ συναγωνισθοῦν ὑπὲρ τῆς σωτηρίας μας, καὶ αἷμα μὴ ἑλληνικὸν ποτίζει τὰ χρώματα τῶν προγόνων μας.

» Ἐν Ἀστρεῖ, τὴν 20 Ἀπριλλίου 1823.

» Ὁ ἀδελφός

» ΟΔΥΣΣΕΥΣ ΑΝΑΡΤΙΖΟΥ.»

Ἴδου καὶ ἡ πρὸς τὸν Α. Λόντον ἐπιστολή·

α Κίριε Ἀναστάσιε Λόντε.

» Ἐσὺ ἔχεις πολλὰς δουλειὰς, καὶ, καθὼς ἀκούω, καταγίνεται ἡμέραν καὶ νύκτα. Διὰ τοῦτο, δὲν ἔπρεπε νὰ σ' ἐμποδίσω μὲ τοῦτό μου τὸ γράμμα, καὶ μάλιστα ὅπου μαζὶ σου δὲν ἔχω ἀνταπόκρισιν, ὄντας ἄλλη ἢ ἐδικήμου δουλειά, καὶ ἄλλη ἢ ἐδική σου. Μολοντοῦτο, ἐπειδὴ εἶδα εἰς ἐνός σου φίλου γράμμα ν' ἀναφέρεις τ' ὄνομά μου, βιασμένος εἶμαι νὰ σοῦ κάμω πέντε ἕξ ἀράδες· καὶ ἂν ἔχουν κενὸν καλὸν μέσα, ἀκουσέ το, εἶδε μὴ κάψε το.

» Λέγεις τοῦ φίλου σου· « Ἄν γράψης σ' ἐκεῖνον τὸν διάβολον τὸν Ὀδυσεῖα, γράψε του ἀπὸ μέρος μου νὰ εὐγάλη μερικὸς διαδόλους ἀπὸ μέσα του. Τοῦ τὸ λέγω Μπέσα μὲ Μπέσα, καὶ τότε θέλει γίναι χρήσιμος εἰς τὴν πατρίδα, καὶ θέλει λάβει ἀξίως τὸ ὄνομα τὸ ὅποιον φέρει. »

» Κύριε! Καθὼς λέτε ἐσεῖς οἱ διαβασμένοι, δύο λογιῶν διάβολοι ἐμπαίνουν μέσα εἰς τοὺς ἀνθρώπους. Πρώτης λογῆς, ὡς ἔλεγεν ὁ φιλόσοφος ποῦ ἀπέθανε ἐδῶ κάτου, εἶναι ὁ διάβολος ποῦ κάθε καλὸς ἄνθρωπος ἔχει μέσα του, ὁ διάβολος ποῦ ἐρμηνεύει καὶ δείχνει τὸν καλὸν δρόμον, καὶ ἐμποδίζει τὴν δαιμονισμένον ἀπὸ τοῦ νὰ πράξῃ τὸ κακόν. Ἡ ὀρθοκεία μᾶς διδάσκει νὰ πιστεύωμεν, ὅτι κατὰ θεῖαν παραχώρησιν μπαίνει πολλαῖς φοραῖς ὁ διάβολος σ' ἕναν ἄνθρωπον καὶ τὸν ἐρμηνεύει νὰ κάμῃ ὅλα τὰ κακά· καὶ αὐτὸς εἶναι ὁ δεύτερος διάβολος. Τώρα, ἐγὼ εἶμαι σὲ ἀπορίαν ποῖος διάβολος σὲ σένα κατοικεῖ, ὁ πρῶτος, ἢ ὁ δεύτερος; Ὅσον διὰ λόγου μου, νὰ ξέρης, ὅτι ἀφίνω ἐσένα νὰ μοῦ εἰπῆς ποῖον ἀπὸ τοὺς δύο διαδόλους ἔχω μέσα μου. Ὁ πατέρας μου ἐν καιρῷ Τουρκίας ἐγύριζε μέσα στὰ βουνὰ καὶ στὰ λαγκαθία, καὶ ἐσκότωνε Τούρκους. Ἐτρεχεν εἰς τοὺς κάμπους καὶ εἰς τὰ ὄρη, καὶ ἐθανάτωνε Τούρκους. Ἐνυκτέρευεν εἰς τὰ δάση, ἐκρύπτατο εἰς τὰ ποτάμια, καὶ ἐσκότωνε Τούρκους. Ὅσαις φοραῖς εἰρέθη εἰς τὰ νερά τῆς θαλάσσης, Τούρκους ἐπνίγε· καὶ εἰς ὀλιγολογίαν, ἀφοῦ ἐρήμωσε πολλὰς ἐπαρχίας τῶν τυράννων, ὡς ἀληθινὸς δαιμονισμένος ἐμαρτύρησεν ὑπὲρ τῆς πατρίδος εἰς αὐτὴν τὴν καθέδραν τοῦ τυράννου μας. Τί λογῆς διάβολον εἶχε μέσα του, τοῦ πρώτου εἶδους, ἢ τοῦ δευτέρου, ἐγὼ δὲν μπορῶ νὰ τὸ ἀποφασίσω, καὶ στέκει σὲ σένα νὰ τὸ γνωρίσης. Ἐγὼ δὲ, χωρὶς προσωπικῶς νὰ γνωρίζω ἀπὸ ποῖον δαίμονα ἐσύρετο ὁ πατέρας μου, ἀρχισα ἀπὸ παιδί ὄρφανὸ νὰ γυρεύω τὰ χνάρια τοῦ ἴδιου τοῦ διαδόλου.

» Τὸν περισσότερον καιρὸν τῆς ζωῆς μου ποῦ τὸν ἐπέρασα; Τὸν ἐπέρασα σκοτόνοντας Τούρκους, κυνηγώντας τυράννους. Τὸν ἐπέρασα εἰς τὰ σπήλαια, καὶ εἰς τὰ βουνὰ. Τὰ καρτέρια τῶν δρόμων, οἱ λόγοι, καὶ τὰ ἄγρια θεριά εἶναι μάρτυρες, ὅτι δυσκόλως ἐφευγε ζωντανός ὁ Τούρκος ἀπὸ τὸ χέρι μου, ἂν ἐξύγονε κημμιά πηννηταριά ὄριαῖς. Ἐγὼ ἐσυναστρεφόμενον μὲ αὐτοὺς τοὺς τυράννους, καὶ εἶμουν καλὰ πληρωμένος διὰ νὰ σέσωμαι τοὺς ὁμογενεῖς σου· ἀλλὰ κινούμενος ἀπὸ τὸν διάβολόν μου, Τούρκους ἐσκότωνα. Οἱ κρημνοὶ, τὰ ποτάμια, οἱ πάγοι, τὰ χιόνια, καὶ τὰ δάση ἦσαν τὰ ἀγαπητὰ μου κατοικητήρια· τὸ Τουρκικὸν αἷμα τὸ προσφάγι μου. Ἐσηκόθη ἡ Ἐπανάστασις, καὶ εὐθύς, συρόμενος ἀπὸ τὸν Διάβολόν μου, ἐλάτρευσα τοὺς ἀρχηγούς της, τὴν φωνὴν της ἤκουσα εἰς τὰ φυλλοκάρδια μου, ἐσεβάσθηκα τὴν ἀπόφασίν της, καὶ ἔτρεξα μὲ ὅλους τοὺς ἀρματωλοὺς τῆς Ἑλλάδος νὰ σκοτώσω Τούρκους. Μολονότι ἐκέρδιζα ἐν καιρῷ Τουρκίας, ὁ διάβολός μου μοῦ ἀφίρρεσεν αὐτὴν τὴν κλησὶν ἀφοῦ ἐσκότωσα τὰ ἄρματα. Καὶ τί νὰ πολυλογῶ; Τό-

των μ' ἐφώτισεν ὁ διάβολός μου ὥστε νὰ γεμίσω ψύραις, νὰ λιμάξω ψωμί, νὰ κοίτωμαι εἰς τὰ νερά, εἰς τὰ χιόνια καὶ εἰς λάσπην· νὰ δοκιμάζω κάθε στρατιωτικὴν ἀγαριστίαν, νὰ πίνω φαρμάκια ἀπὸ ἐχθροὺς καὶ ἀπὸ φίλους, νὰ κυνηγῶμαι ἀδίκως, ὡς κατάδικος, ἀπὸ αὐτοὺς τοὺς ὁμογενεῖς καὶ φύλακας τῆς δικαιοσύνης. Νὰ ἐπιθυμῶ Συνελεύσεις ἐθνικὰς, νὰ ἀγαπῶ δικαίους διοικητὰς, νὰ εἶμαι λάτρης τῶν ἐναρέτων, καὶ φίλος τῶν σοφῶν, νὰ διψῶ τὴν αὐτονομίαν καὶ ἀνεξαρτησίαν τῆς Ἑλλάδος, ἐπιθυμῶντας μόνον καὶ μόνον Ἕλληνας νὰ διοικῶν καὶ νὰ βασιλεύουν εἰς τοὺς Ἕλληνας. Ἐκ τούτων ὅλων, δάσκαλε, μ.πορεῖς νὰ συμπεράνης ποῖος διάβολος εὐρίσκειται μέσα μου· εἶναι ὁ διάβολος ἐκεῖνος ὁποῦ ἔκαμε τὸν Σωκράτην νὰ πῆ τὸ φαρμάκι διὰ τὰς εὐλικρινεῖς εἰς τὴν πατρίδα του ἐκδουλεύσεις, ἢ πάλιν εἶναι ὁ δαίμονας ὁποῦ ἔκαμε τοὺς ὁμογενεῖς μας νὰ παραδώσουν τὴν πατρίδα στοὺς Μακεδόνας, στοὺς Ῥωμαίους, καὶ ἔπειτα στοὺς Τούρκους!

« Ἐγὼ γὰρ λόγου μου νομίζω, ὅτι ἐσὺ ἔχεις μέσα σου τὸν διάβολον ὁποῦ εἶχε καὶ ὁ Σωκράτης, γιὰτὶ ἐσὺ ζέρεις γράμματα, καὶ διαβάξεις τὸν Ξενοφῶντα καὶ τὸν Πλάτωνα. Εἶσαι νέος, ἕως εἰκοσι δύο χρόνων, καὶ μολοντούτο εἶσαι Βουλευτής. Χαίρεσαι ὑπόληψιν, μολονότι λές, πῶς καὶ χωρὶς ὁμόνοια ἔμπορεῖ ἡ πατρίς νὰ κυβερνηθῆ μὲ τὰ γράμματα, καὶ μὲ τὸν Ξενοφῶντα στὸ χέρι. Σχίζεις τὴν Διοίκησιν τοῦ ἔθνους, διαφεντεύεις τοὺς συγγενεῖς σου ὁποῦ κατακρατοῦν τὰ ἐθνικὰ εἰσοδήματα, σπεῖρεις ζιζάνια εἰς Μωρεῶν καὶ Ῥούμελην, ἀνεβάξεις καὶ κατεβάξεις ἀπὸ τὰ ἀξιώματα ὅποιον θέλεις, καὶ ὄλα διὰ τὸ καλὸν τῆς πατρίδος. Τέλος πάντων, δίνεις καλὸν παράδειγμα εἰς τὴν ἐπαρχίαν σου τῆς χρηστοθεΐας, τῆς ἐγκρατείας, τῆς ἀφιλοκερδείας, τῆς δικαιοσύνης· ἐρμηνεύεις τοὺς συγγενεῖς σου, ὡς μαθητῆς τοῦ Σωκράτους, νὰ μὴ ἀδικοῦν εἰς τὴν ζωὴν, εἰς τὴν τιμὴν, εἰς τὴν ἰδιοκτησίαν ὅλους τοὺς συνεπαρχιωτὰς των. Εἰς ὀλίγα λόγια, ἐρευνῶντας καὶ ἐγὼ ἀπὸ τὸ μέρος μου, τίνες αἱ πράξεις τοῦ πατρὸς σου, αἱ ἀνδραγαθίαι τοῦ ἀδελφοῦ σου, τὸ φέρεσιμον τῶν προϋχόντων συγγενῶν σου, ἐνθουσιῶμενος τὴν διάλυσιν τῆς ἐθνικῆς Συνελεύσεως ἐξ αἰτίας σου, τὴν προσκόλλησίν σου εἰς ξένην αὐλήν, καὶ ὄχι εἰς τὴν ἀπελευθέρωσιν τῆς Ἑλλάδος, συμπεραίνω Μπέσα μὲ Μπέσα, Δάσκαλε, ὅτι ἐσὺ ἔχεις μέσα σου τὸν δαίμονα τοῦ Σωκράτους.

« Κύταξε ὁμῶς κατὰ, ὅτι κάθε Ἕλληνας ἔχει μέσα του δώδεκα λεγεῶνας διαβόλων. Καὶ ἔπαρε τὰ μέτρα σου, δίδει ὡς λέγει ἡ παροιμία, ἕνας διάβολος διώχτει τὸν ἄλλον.

« Κύταξε καλὰ, διότι ἡ κοντέβει νὰ γαθῆ ἡ πατρίδα· ἡ θὰ πῆσῃ σὲ κανένα χειρότερον ζυγὸν ἀπὸ ἐκεῖνον ὁποῦ ἐβαστοῦσαν οἱ πατέρες μας. Κύταξε καλὰ μὴν τύχη καὶ...

Ἐξ Ἀθηνῶν, τῆ 14 Φεβρουαρίου 1824.

«ΟΔΥΣΣΕΥΣ ΑΝΑΡΤΙΖΟΥ.»

ΕΝ ΜΕΤΕΩΡΟΛΟΓΙΚΟΝ ΦΑΙΝΟΜΕΝΟΝ ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ.

—οοο—

Τὴν 10 ὥραν πρὸ τοῦ μεσονυκτίου τῆς 18 πρὸς τὴν 19 Ἰανουαρίου 1858, τὸ θερμομέτρον Ῥεωμύρου ἐδείκνυε τέσσαρες μοῖρας καὶ ἡμίσειαν ὑπὸ τὸ μηδενικὸν πνεόντος βορρᾶ.

Σήμερον τὴν πρωΐαν, ἀπὸ τῆς ἕκτης μέχρι τῆς ὀγδόης ὥρας, ἐδείκνυε δύο μοῖρας ὑπὸ τὸ μηδενικόν, ἔπνεε δὲ δυτικο-βόρειος.

Τὴν 10 ὥραν π. μ. ἦτο ἀκριβῶς εἰς τὸ μηδενικόν, ὅτε ἐξῆλθον τῆς οἰκίας καὶ μετέβην πρὸς φίλον μου, κατὰ τὴν Νεάπολιν οἰκοῦντα, ἐρθασα δὲ πρὸ αὐτῶ μὲ κεκομένην τὴν ἀναπνοὴν καὶ μὲ διανοίαν ἐσκοτισμένην ὡς ἀπὸ ζύθου ἢ οἴνου καμπανίτου.

Ὁ οἶκος τοῦ φίλου μου μακρὰν τοῦ νὰ μοὶ γενῆ πρὸς ἡμέραν, καὶ ὡς ἐκ τῆς θέσεως καὶ ὡς ἐκ τῆς τεκτονικῆς του καὶ ὡς ἐξ ἐλλείψεως παντὸς θερμαντικοῦ σκεύους, ἦτο πιστὸς κηθρέπτης τῆς ἐξωτερικῆς καταστάσεως τῆς ἀτμοσφαιρας. Ὅθεν ἔσπευσαν ἀποχαιρετίσω τὸν φίλον μου καὶ διεύθυναν τὰ βήμα μου ταχὺ πρὸς τὰ ἀμέ. Ὁ δυτικο-βόρειος ἔπνεεν ἔτι σφοδρὸς καὶ ἐκτός τοῦ ὅτι ἐπάλαια κατ' αὐτοῦ ὅπως προχωρήσω, ἠσθανόμην αὐτὸν εἰσδύοντα ἐν τοῖς σπλάγγχοις, οὐχὶ μόνον ἀπὸ τῆς ὁδοῦ τῆς πνοῆς, ἀλλὰ καὶ δι' ἐκάστου πόρου τῶν ἐκτεθειμένων τοῦ σώματός μου μερῶν, ὁμολογῶ δὲ ὅτι ἐρθασα εἰς τὰ ἴδια, διανοητικῶς μὲν, ἐν καταστάσει βλακίας, σωματικῶς δὲ, ὡς μηχανήμα αὐτόματον.

Μετὰ μίαν ὥραν συνῆλθον, ἦτο δὲ μεσημέρια καὶ τὸ θερμομέτρον ἐδείκνυε δύο μοῖρας ὑπεράνω τοῦ μηδενικοῦ.

Περὶ τὴν 3 ὥραν μ. μ. ἡ Κυρία Α. . . βλέπουσα τὸν λαμπρὸν ἥλιον ἀπεπειράθη νὰ περιπατήσῃ ἐν τῷ κήπῳ, μετ' ὀλίγα λεπτά ἐπανῆλθε τρεβλιζουσα ἀπὸ τοῦ ψύχους.

Περὶ τὴν 5 ὥραν μ. μ. ὁ ἄνεμος ἐφάνη κοπάζων, τὴν δὲ 6 καὶ 7 κατέστη ἄκρα νηνεμία· ἀλλὰ τὸ θερμομέτρον κατέβη τρεῖς μοῖρας ὑπὸ τὸ μηδενικόν. Τούτου δὲ οὕτως ἔχοντος καὶ τοῦ ἡλίου καίτοι πρὸ μιᾶς περίπου ὥρας δύσαντος, ἡ κατάστασις τῆς ἀτμοσφαιρας, ἐν ὑπὸ κίθρῳ, ἦτο τοιαύτη ἐν τῇ ἄκρᾳ αὐτῆς ἡμερίας, ὅλα ἐπροκάλεσι, οὕτως εἰπεῖν, πάντα τινὰ νὰ ἐξέλθῃ καὶ μὲ θάρρος νὰ ἐκτεθῆ εἰς τὸ ψυχὸς τῶν τριῶν μοιρῶν ὑπὸ τὸ μηδενικόν. Τοῦτο δὲ εἶναι ἀληθέστατον, διότι ἡ αὐτὴ Κυρία Α. . . μετὰ τῆς μητρὸς αὐτῆς καὶ ἄλλων, τὴν 8 ὥραν μ. μ. τοῦ θερμομέτρου τρεῖς καὶ ἡμίσειαν μοῖρας ὑπὸ τὸ μηδενικόν δεικνύοντος, αὐτὰ θερμομέτρα σὰς, Κύριε Μετεωρολόγε, παρεφρονῶσι ἢ λέγουσιν, ἐξῆλθον καὶ περιπατοῦσαι μετέβησαν εἰς τὸ θεάτρον.

Καὶ βέβαια, τίς ἠδύνατο νὰ πείσῃ τὰς Κυρίας αὐτάς, ὅτι αἱ τρεῖς μοῖραι καὶ ἡμίσειαι ὑπὸ τὸ μηδενικόν τῆς ὥρας αὐτῆς, εἶσι ψυχρότεραι τῶν πρωϊνῶν